

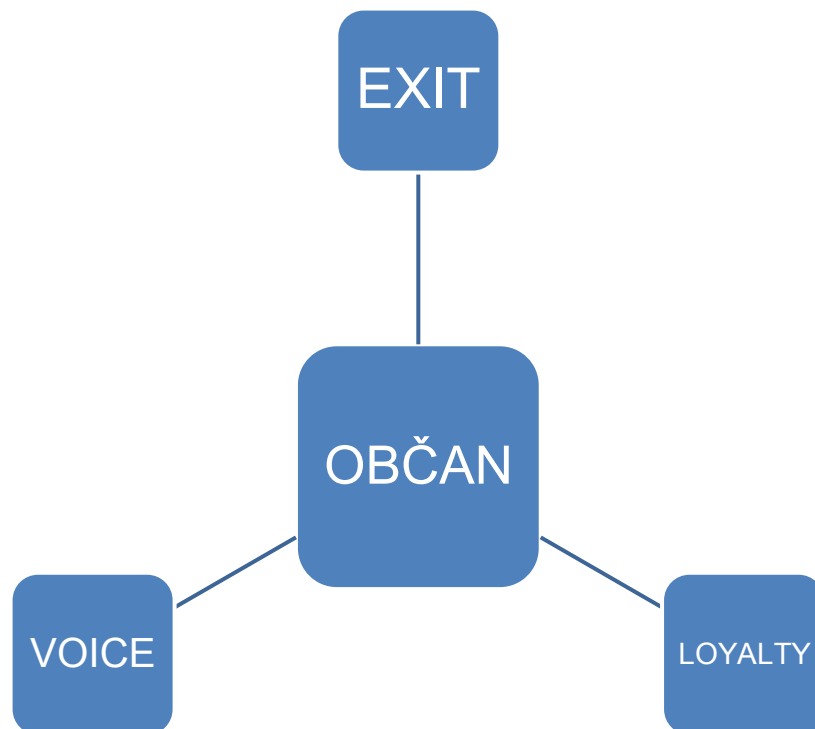
EVROPEIZACE KOLEKTIVNÍCH IDENTIT

EVS 402

Evropeizace politických systémů

Proč je identita tak důležitá?

- Albert O. Hirshman:
 - Exit (nezájem, emigrace)
 - Voice (protest)
 - Loyalty (participace)

Kolektivní identity

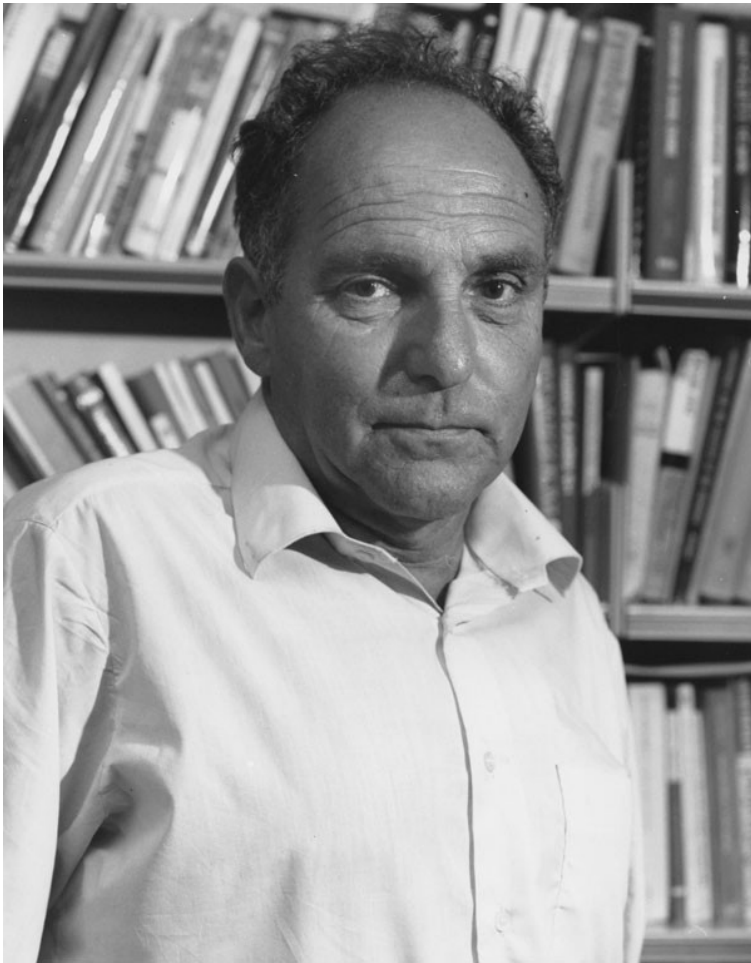
- Primordialismus versus sociální konstruktivismus
- Instrumentální motivy sociální konstrukce identit (politické, ideologické, ekonomické)
- Persistence kolektivních identit

Konstrukce kolektivních identit

- Benedict Anderson:
- *imagined communities*
(pomyslná společenství)
- *in-group* postoje
- *out-group* postoje

Konstrukce evropské identity – Ernst Gelner nebo Miroslav Hroch?

Typy politických společenství

Typ	Charakteristické rysy	Vymezení se vůči ostatním	Intenzita svazku
Etnos	Pokrevní příbuznost Rasa Jazyk Kultura	Silné	Silná
Národ	Dějiny Území Jazyk Kultura	Silné	Silná
Démos 1	Demokratické hodnoty	Slabé	Slabá nebo silná
Démos 2	Politické zájmy	Slabé	Slabá

Démos 2 (2013): What kind of community can such communities be? In: Richard McMahon (ed.): *Post-identity? Culture and European integration*. London – New York: Routledge, s. 90.

Vývoj EU směrem k evropské identitě?

- Thomas Risse:
 1. nadnárodní evropské diskursy a objevení se evropského veřejného prostoru, kde by došlo k podpoření myšlenky evropské jednoty
 2. evropská integrace vedoucí k objevení se evropské *polity*

Risse, Thomas. 2001. „A European Identity? Europeanization and the Evolution of Nation-State Identities.“ In: *Transforming Europe: Europeanization and Domestic Change*. Eds. Maria Green Cowles, James Caporaso, Thomas Risse. Ithaca, London: Cornell University Press, s. 200-201 .

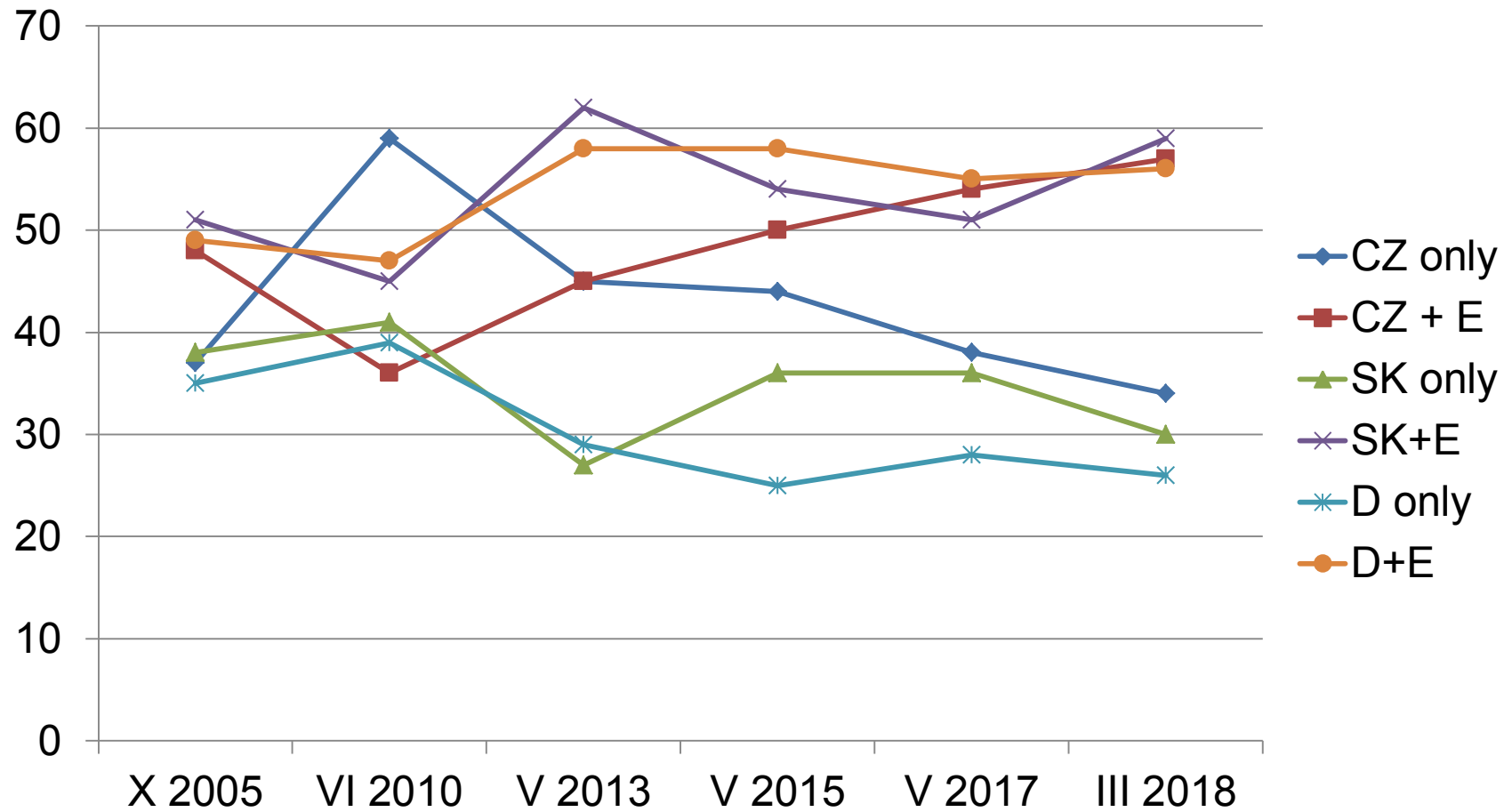
Co je to vlastně evropská identita?

- Viktoria Kaina, Ireneusz Paweł Karolewski, and Sebastian Kühn (eds): *European Identity Revisited: New approaches and recent empirical evidence*. London: Routledge, 2016:
 - ▣ Identity v představách lidí jsou vágní a nekonkrétní
 - ▣ Sociální vědci jsou příliš sofistikovaní při konceptualizaci kolektivní identity, která je často spíše „pouhým“ *osobním pocitem, že přináležím k Evropě*.
 - ▣ Karolewski: evropská identita je budována spíše společnými hrozbami a bezpečnostními obavami, než sdíleným pojetím společenského dobra a je tedy křehká.
 - ▣ Afektivní dimenze identity (emoční identifikace sebe sama s něčím)
 - ▣ Kognitivní dimenze identity (vnímání sebe sama jakou součástí nějakého společenství)
 - ▣ Lze klást rovnítko mezi EU identitu a evropskou identitu?

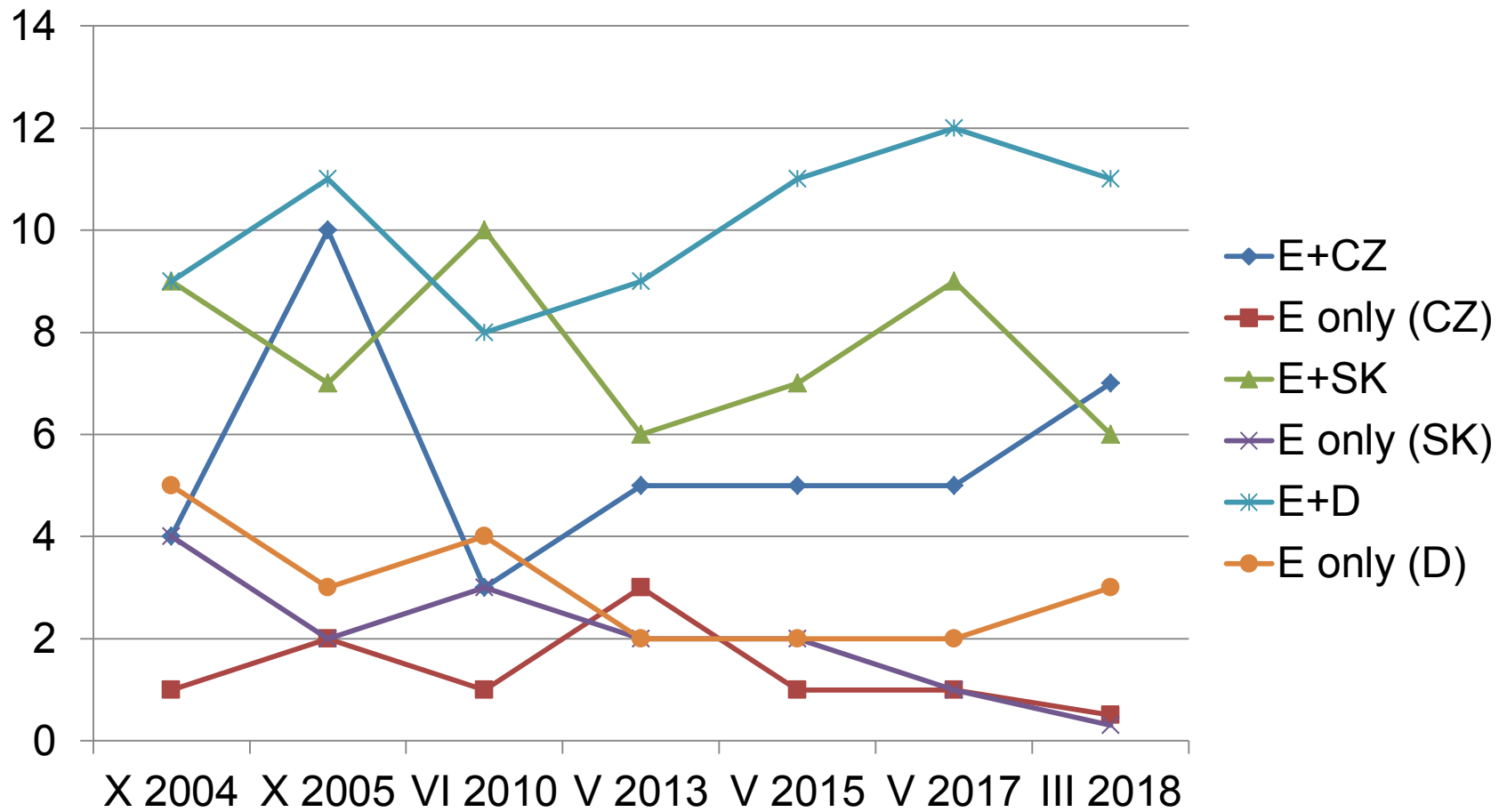
Evropská identita: problémy s „měřením“

- Inkonzistentní předměty výzkumu (percepce migrantů versus společné hodnoty, identita v příhraničních oblastech versus identita v majoritní populaci)
- Absence komparativních dat: většina výzkumů závisí na datech domácí provenience, Eurobarometr nabízí spíše *proxy* proměnné, z nichž můžeme identitu usuzovat
- Avšak existuje jedna výjimka:
 - *To be nationality European in the future – Do you see yourself as ... ?*

Eurobarometr: převládající identita (1)

Eurobarometr: převládající identita (2)

Dva obsahy evropské identity

Thomas Risse:

□ Evropa jako moderní politická entita

- demokracie, lidská práva, vláda zákona, tržní ekonomika
- identitní Evropané, elity
- „The Other“: militarismus a nacionalismus minulosti a xenofobie a rasismus

□ Nacionalistická evropská identita:

- primárně v kulturních pojmech (Západ, křesťanství)
- sdílena exklusivními nacionalisty
- „The Other“: nekřesťanské státy a také imigranti a zejména muslimská populace žijící v Evropě

Budování centra, budování státu a budování národa a Evropská unie

Bartolini, Stefano. 2005. *Restructuring Europe: Centre formation, system building, and political structuring between the nation state and the European Union*. Oxford: Oxford University Press.

Produkuje EU loajalitu?

- Stefano Bartolini:
- *...„whether the EU is producing ‚loyalty‘ which I interpret to be those structures and processes of system maintenance represented by cultural integration, social sharing institutions, and participation rights...Individual loyalty represents the psychological and emotional ties that mediate between exit and voice, increasing the cost of the former“...*
- Bartolini, Stefano (2005): *Restructuring Europe: Centre formation, system building, and political structuring between the nation state and the European Union*. Oxford: Oxford University Press, s. 54.

Risse a koncept politizace EU

- vzrůstající význam evropských témat ve veřejné debatě
- vzrůstající význam otázek evropské identity v debatě o konstitucionalizaci Evropy a v debatě o rozšíření EU
- posilování euroskepticismu
- kontroverze kolem francouzského a nizozemského odmítnutí Smlouvy o Ústavě pro Evropu v roce 2005 a kolem dvojího referenda k Lisabonské smlouvě v Irsku 2008 a 2009
- Permissive consensus → constraining dissensus

Risse, Thomas (2010): *A Community of Europeans? Transnational Identities and Public Spheres*. Ithaca and London: Cornell University Press, s. 238.

Strany a dvě dimenze konfliktních linií (Hanspeter Kriesi)

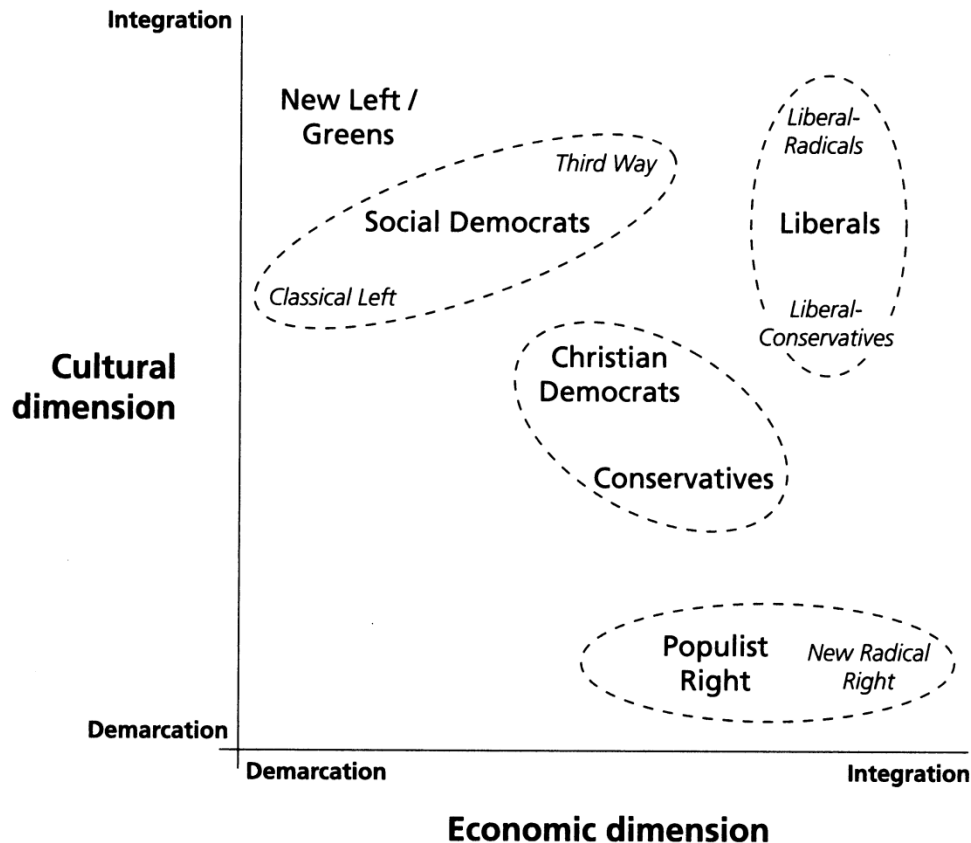

Figure 1.1 Expected positioning of party families with respect to the new cleavage

Jaké jsou faktory podporující politizaci „evropských“ témat?

- Edgar Grande a Swen Hutter (2014):
- Empirický výzkum založený na datech z let 1970-2010 ve Francii, Německu, Rakousku, Švýcarsku a Velké Británii
- Ekonomické otázky dokonce i v době krize druhotné, primární bylo kulturní zarámování debaty o EU (ale pozor na výběr zemí!)
- Dva mechanismy:
 1. Radikální populistická euroskeptická pravice mobilizuje voliče proti EU
 2. Mainstreamové strany mají rozdílnou pozici vůči EU (měkký euroskepticismus versus funkčně proevropský postoj)
- Jaký mechanismus funguje podle Vás v Česku?

Symbolická konstrukce evropské identity

- Jürgen Habermas – ústavní patriotismus jako zdroj společné identity
 - ▣ versus
- Erik Oddvar Eriksen a John Erik Fossum – EU je společenství hodnot, případně post-národní společenství založené na definovaných občanských právech

Evropská identita a „nové“ členské země EU

- Ceka, Besir & Aleksandra Sojka (2016). Loving it but not feeling it yet? The state of European identity after the eastern enlargement. *European Union Politics*, 17(3), 482–503.

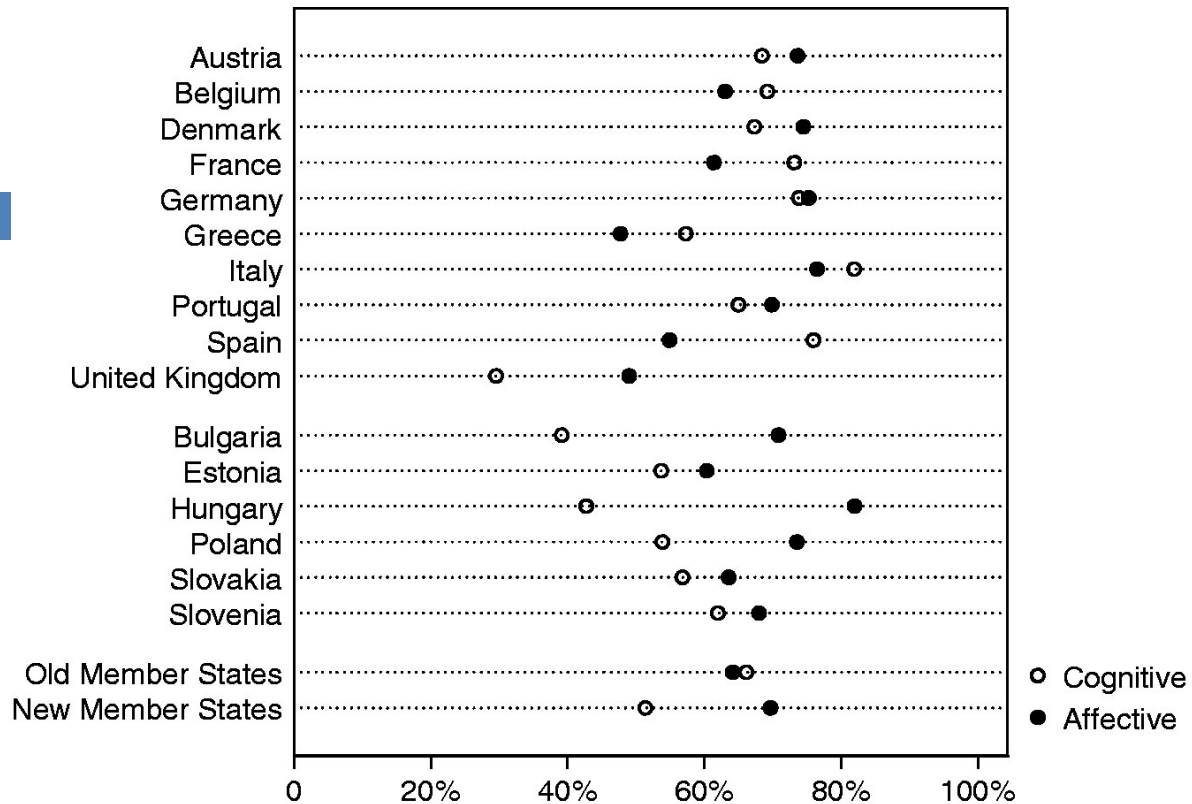

Figure 1. European identity compared—Public opinion. Affective European identity: Share of responses ‘Somewhat attached’ and ‘Very attached’ to Europe. Cognitive European identity: Share of responses ‘Nationality and European’, ‘European and nationality’, or ‘European only’ to the question: ‘Do you see yourself as ...?’. Data: IntUne Mass Survey Wave 2, 2009.

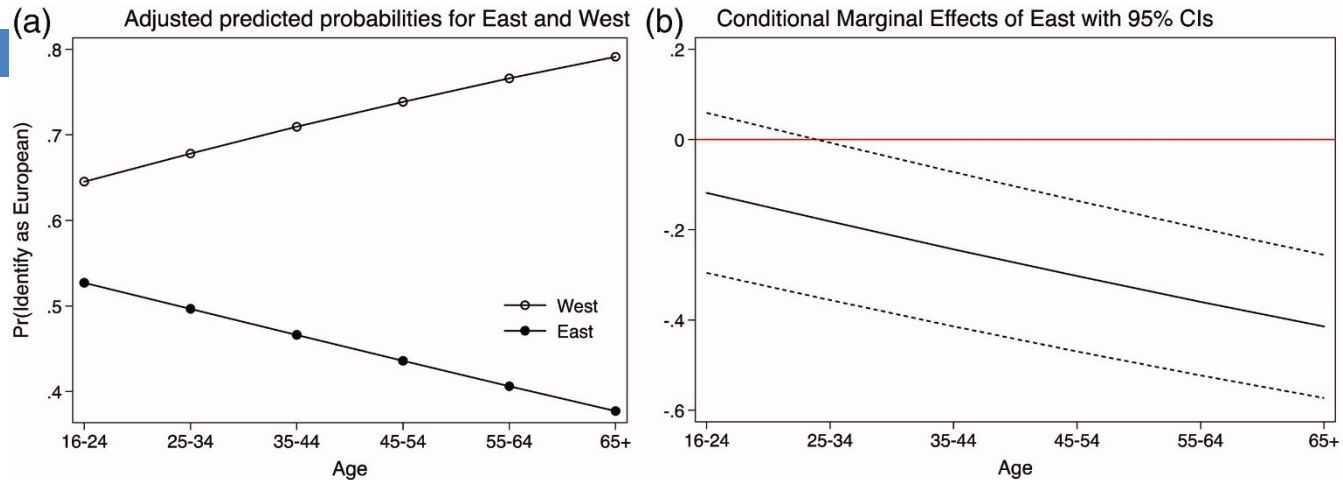

Figure 3. Cognitive European identity—predicted probabilities. (a) Predicted probabilities for cognitive European ID for East and West over different age cohorts and (b) the marginal effects which test whether these predicted probabilities are statistically significantly different. Crossing the zero line indicates that the differences are not statistically significant.

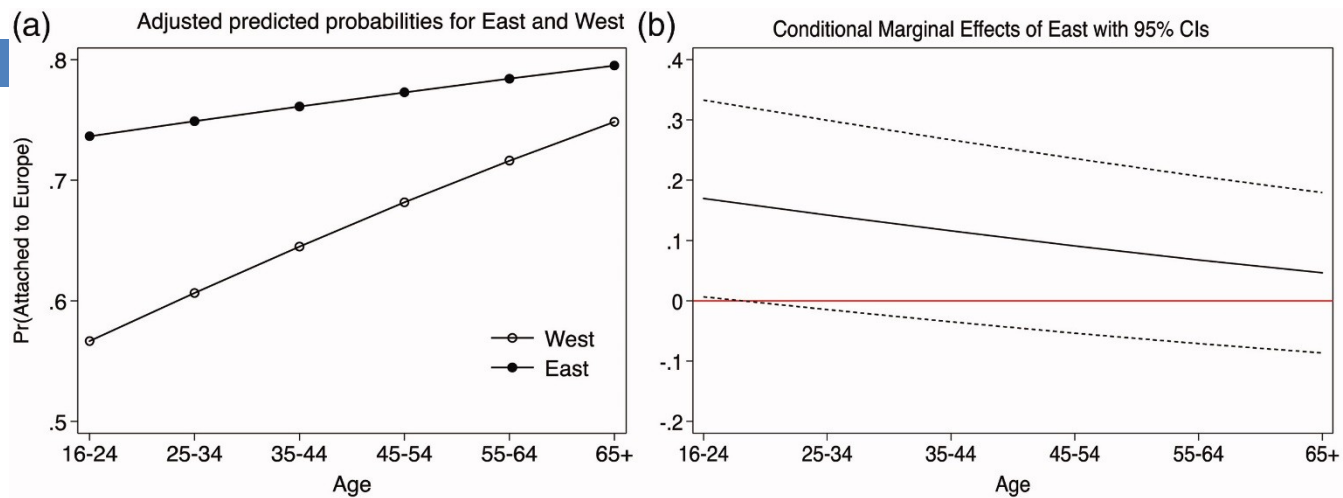

Figure 5. Affective European identity—predicted probabilities. (a) Predicted probabilities for affective European ID for East and West over different age cohorts and (b) the marginal effects which test whether these predicted probabilities are statistically significantly different. Crossing the zero line indicates that the differences are not statistically significant.

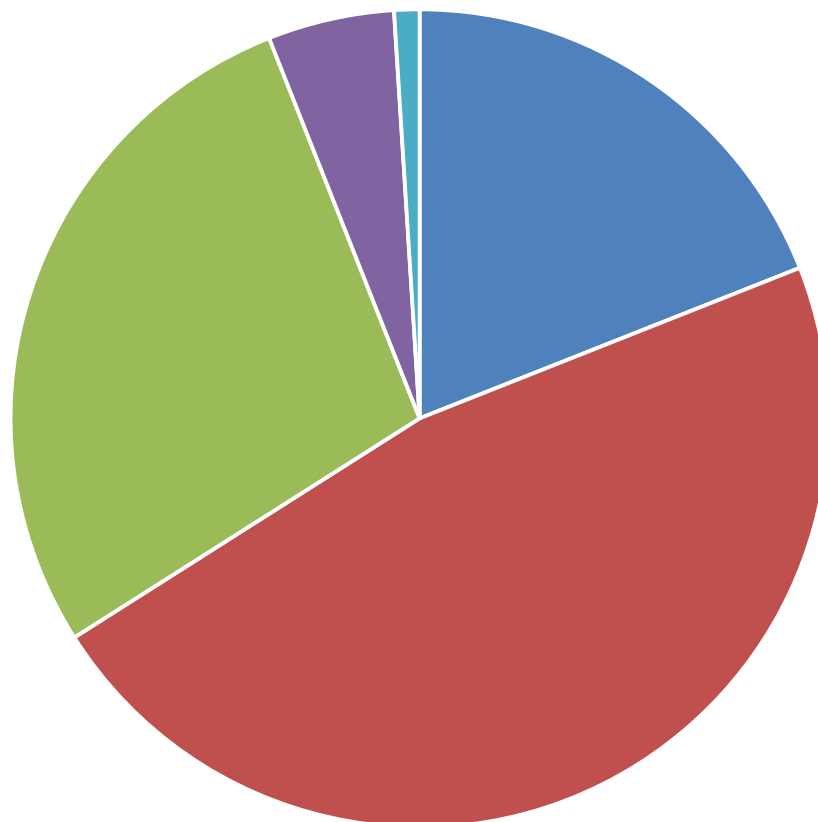
Evropské a české hodnoty

- Jaroslava Pospíšilová a kol. (2018): *Jak se žije Čechům v současné Evropě?* Praha: Academia.
 - ▣ Data z European Social Survey
 - ▣ Ukazují trvalý rozdíl mezi západní a střední Evropou
 - ▣ Česká populace „překvapuje významně nízkou preferencí hodnot universalismu a benevolence, což nepřímo prokazuje nedocenění principů rovnosti a všeobecné tolerance“
 - ▣ Češi se spolu s Maďary a Litevci cítí subjektivně nejméně bezpečně ze zemí EU, nejlépe ale hodnotíme bezpečnost svého okolí, nejhůře pak Evropské unie.
 - ▣ Objektivně z hlediska viktimizace (podíl obětí trestných činů mezi respondenty) však Česko patří k nejbezpečnějším zemím.

Evropské a české hodnoty

- Ladislav Rabušic a Beatrice Elena Chromková
Manea: European Values Survey 2017
- <https://munispace.muni.cz/index.php/munispace/catalog/book/1002>
- 235-237

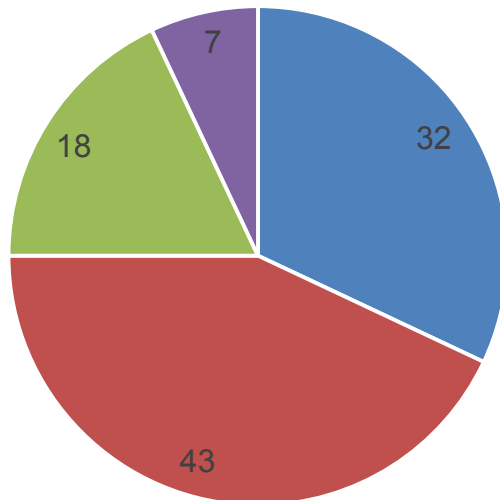
Lidé mají velmi rozdílné pohledy na sebe a svoje místo ve světě, jak blízká Vám připadá Evropa?

■ velice blízká ■ blízká ■ ne moc blízká ■ vůbec ne blízká ■ nevím

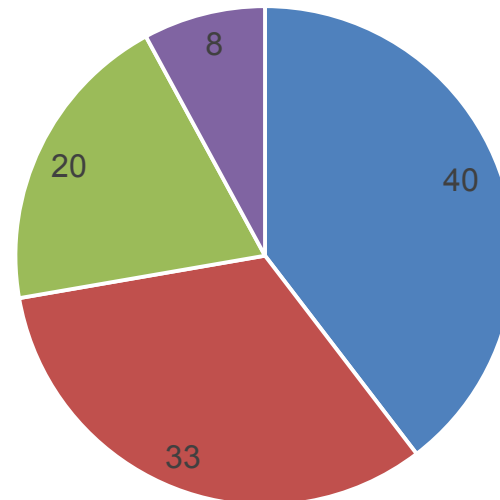
Jak je podle Vás důležité pro to, aby byl člověk pravým Čechem, že se narodil v Česku?

EVS 2008

■ velmi důležité ■ docela důležité
■ nepříliš důležité ■ vůbec ne důležité

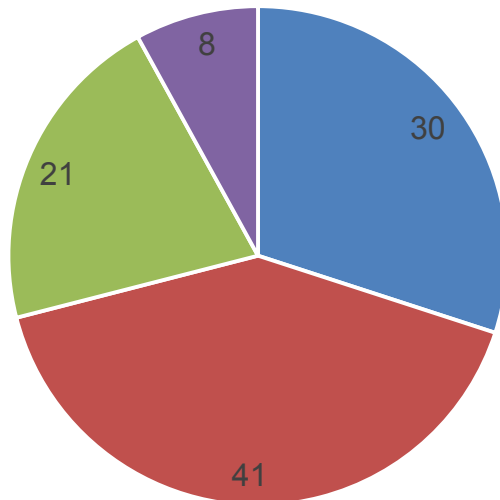
EVS 2017

■ velmi důležité ■ docela důležité
■ nepříliš důležité ■ vůbec ne důležité

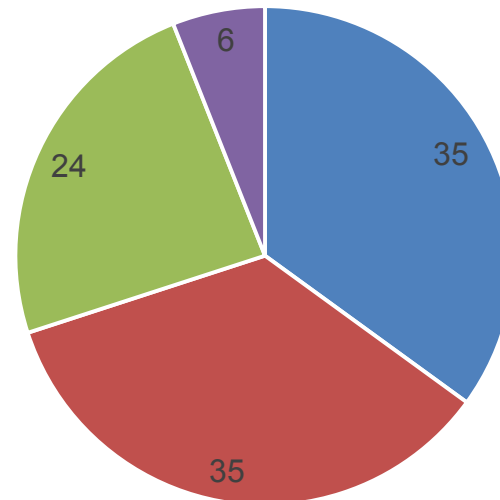
Jak je podle Vás důležité pro to, aby byl člověk pravým Čechem, že má české předky?

EVS 2008

■ velmi důležité ■ docela důležité
■ nepříliš důležité ■ vůbec ne důležité

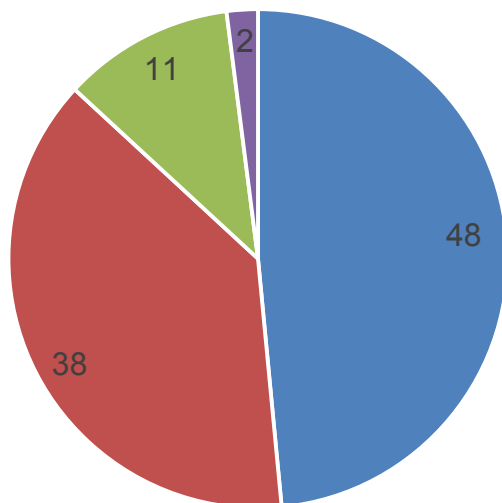
EVS 2017

■ velmi důležizé ■ docela důležité
■ nepříliš důležité ■ vůbec ne důležité

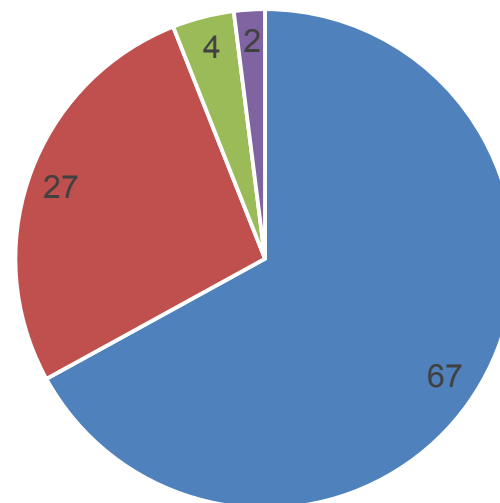
Jak je podle Vás důležité pro to, aby byl člověk pravým Čechem, že respektuje politické instituce a zákony ČR?

EVS 2008

■ velmi důležité ■ docela důležité
■ nepříliš důležité ■ vůbec ne důležité

EVS 2017

■ velmi důležité ■ docela důležité
■ nepříliš důležité ■ vůbec ne důležité

Evropská identita?

